

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 121/2019-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpenej advokátskou kanceláriou SLÚKA a partneri, s. r. o., Hviezdoslavova 41, Spišská Nová Ves, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Slúka, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 porušené boli.

2. Okresnému súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 p r i k a z u j e k o n ať bez zbytočných p r i eť a h o v .

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e j e j Okresný súd Spišská Nová Ves p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Spišská Nová Ves j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 615,65 € (slovom šesťstopätnásť eur a šesťdesiatpäť centov) na účet j e j právneho zástupcu JUDr. Martina Slúku, advokátska kancelária SLÚKA a partneri, s. r. o., Hviezdoslavova 41, Spišská Nová Ves, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ústavnej s'ťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 121/2019-16 z 26. novembra 2019 v časti prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných p r i eť a h o v podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh možno ustáliť, že sťažovateľka namieta neodôvodnené prietahy v napadnutom konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a o náhradu mzdy, ktoré začalo 26. marca 2014 a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Dokonca doteraz okresný súd nevydal ani žiadne meritórne rozhodnutie a od posledného pojednávania (20. máj 2016) nenariadil ani žiadne pojednávanie.

3. Po opísaní priebehu konania sťažovateľka uvádza, že okresný súd nevykonáva žiadnu aktivitu smerujúcu ku skončeniu konania, teda jeho postup nesmeruje k odstráneniu jej právnej neistoty. Sťažovateľka podala aj sťažnosť na zbytočné prietahy predsedovi okresného súdu v júni 2018, ale k náprave nedošlo. Z dôvodu doterajšej dĺžky konania žiada sťažovateľka priznať aj finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní porušené bolo a prikáže okresnému súdu v predmetnej veci konať bez zbytočných prietahov. Súčasne sa sťažovateľka domáha okrem priznania finančného zadost'učinenia aj úhrady trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

5. Okresný súd Spišská Nová Ves v podaní z 30. decembra 2019 súhlasil od upustenia ústneho pojednávania a uviedol, že *„spis sp. zn. I Cpr/3/2014 Vám nemôžeme zaslať z dôvodu, že spis sa od dňa 14.03.2019 nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky v dôsledku podania dovolania žalovaného“*.

Prílohu vyjadrenia predsedu okresného súdu tvorilo aj vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá uviedla: *„Vec sp. zn. I Cpr/3/2014 napadla na Okresnom súde Spišská Nová Ves dňa 26.3.2014. Dňa 28. 3. 2014 bola žaloba doručená žalovanému a stranám bolo tiež doručené*

poučenie o procesných právach. Dňa 15. 5. 2014 bolo podanie s listinami (č. 1. 59-174) doručené zástupcovi žalobkyne. Dňa 16. 6. 2014 bol vytýčený termín pojednávania na deň 21. 11. 2014.

Po výsluchu žalobkyne bolo pojednávanie odročené na termín 28. 1. 2015 za účelom pokračovania vo výsluchu žalobkyne (konkretizácia výpovedného dôvodu č. 3). Na žiadosť zástupkyne žalovanej [REDAKOVANÉ] bol termín pojednávania z dôvodu kolízie pojednávaní zrušený a pojednávanie bolo odročené na nový termín 11. 2. 2015. Aj tento termín pojednávania bol zrušený na žiadosť zástupcov strán [REDAKOVANÉ] (JUDr. Slúka). Pojednávanie vo veci bolo vytýčené na deň 4. 3. 2015 - tento termín bol zrušený z dôvodu žiadosti zástupcu žalobkyne JUDr. Slúku pre kolíziu pojednávaní. Pojednávanie bolo vytýčené na deň 9. 3. 2015, ktoré však bolo preložené na 11. 3. 2015. Na tomto pojednávaní súd vykonával výsluch žalobkyne k výpovednému bodu č. 3. Toto pojednávanie bolo odročené na nový termín 13. 5. 2015, na ktorom sa mali uskutočniť otázky zástupcov strán na žalobkyňu a výsluch žalovaného. Zároveň sa strany mali pokúsiť o mimosúdnu dohodu. Pojednávanie vytýčené na deň 13. 5. 2015 na ktoré sa však strany ani ich zástupcovia nedostavili, pretože požiadali o odročenie pojednávania. Nový termín pojednávania bol vytýčený na deň 2. 10. 2015. Toto pojednávanie (2. 10. 2015) sa meritórne uskutočnilo a pokračovalo sa výsluchom žalobkyne, ktorá zároveň požiadala, aby na pojednávaní bol prítomný aj štatutárny zástupca žalovaného a žalovanému bolo uložené, aby predložil pracovnú charakteristiku žalobkyne, v ktorej mal uviesť, či žalobkyňa v minulosti bolo vytykané neplnenie si pracovných povinností, a ak áno o čo konkrétne šlo a žalovaná strana mala zdokladovať, či v súvislosti s používaním pracovného počítača na súkromnú komunikáciu boli postihnutí aj iní pracovníci, ak áno a kedy. Nový termín pojednávania bol vytýčený na 9. 12. 2015. Na tomto pojednávaní (9. 12. 2015) bola vypočutá svedkyňa [REDAKOVANÉ] a strany boli vyzvané na predloženie ďalších návrhov na doplnenie dokazovania.

Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na termín 9. 3. 2016, ktoré bolo však preložené na 8. 4. 2016. O zmenu tohto termínu (8. 4. 2016) požiadala zástupkyňa žalovaného pre zdokladovanú kolíziu skôr vytýčeného pojednávania. Nový termín pojednávania bol stanovený na deň 20. 5. 2016. Medzi tým dňa 11. 4. 2016 bol kontaktovaný tlmočník do talianskeho jazyka, ktorý súhlasil s ustanovením do funkcie tlmočníka v súvislosti

s účasťou konateľa žalovaného na pojednávaní a nutnosťou tlmočenia do talianskeho jazyka. Konateľ žalovaného však svoju neprítomnosť na pojednávaní vopred ospravedlnil z dôvodu jeho pracovnej cesty. Pojednávanie bolo preto odročené na termín 21.9. 2016. Medzičasom došlo k zmene právneho zastúpenia na strane žalovaného. Pred termínom pojednávania (21.9. 2016) žalovaná strana dňa 24. 5. 2016 vzniesla námietku zaujatosti sudkyne a sudkyňa sa dňa 30. 6. 2016 vyjadrila, že sa necíti byť zaujatá a nie je preto dôvod na jej vylúčenie. Dňa 31. 5. 2016 žalovaný podal návrh na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia o vznesenej námietke zaujatosti sudkyne. Súd tento návrh na prerušenie konania zamietol a voči uzneseniu súdu žalovaná strana podala dňa 27. 6. 2016 odvolanie.

Námietka zaujatosti žalovanej strany bola spoplatnená a dňa 5. 8. 2016 žalovaná strana podala voči tomuto uzneseniu odvolanie. Dňa 16. 8. 2016 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutí o odvolaní a dňa 28. 10. 2016 bol spis vrátený z Krajského súdu... s potvrdzujúcim uznesením k uzneseniu zo dňa 7. 6. 2016. Uznesenie Krajského súdu... bolo stranám doručené dňa 9. 11. 2016. Dňa 9. 12.2016 žalovaný podal dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu Košice 9 CoPr/8/2016-478 zo dňa 20. 9. 2016.

Dňa 23. 1. 2017 bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o dovolaní (ZO/43/2017). Dňa 29. 5. 2017 sa spis vrátil z dovolacieho súdu - uznesením 3Cdo/14/2017-548 zo dňa 17. 5. 2017 dovolací súd dovolanie odmietol.

Dňa 7. 6. 2017 bol spis zaslaný Krajskému súdu v Košiciach, odkiaľ sa vrátil dňa 20.7. 2017. Medzitým žalovaný opätovne podal návrh na prerušenie konania do rozhodnutia Ústavného súdu o ústavných sťažnostiach žalovaného (zo dňa 25. 7. 2016 a 21.8. 2017). Súd tomuto návrhu vyhovel. Žalovaná strana podala návrh na prikázanie sporu z Okresného súdu Spišská Nová Ves na Okresný súd Banská Bystrica, v dôsledku čoho bol spis opätovne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Dňa 6. 11. 2017 bol spis vrátený z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a uznesením 3Ndc/13/2017-579 zo dňa 26. 10. 2017 návrh na prikázanie sporu Okresnému súdu Banská Bystrica nevyhovel. Dňa 8. 4. 2018 žalobca podal odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania a spis bol dňa 25. 4. 2018 predložený Krajskému súdu v Košiciach pod ZO/160/2018. Dňa 24. 8. 2018 bol spis vrátený z Krajského súdu v Košiciach, ktorý zmenil uznesenie súdu prevej inštancie a návrh

na prerušenie konania zamietol. Toto uznesenie Krajského súdu v Košiciach bolo stranám doručované dňa 31. 8. 2018.

Žalovaná strana podala dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Košiciach a súd doručoval dovolanie na vyjadrenie stranám v zmysle Civilného sporového poriadku.

Dňa 13. 3. 2019 bola vyhotovená predkladacia správa pre Najvyšší súd... a od 14. 3. 2019 sa spis nachádza na Najvyššom súde... v dôsledku podania dovolania žalovaného (ZO/97/2019). Od tej doby sa spis doposiaľ nachádza na Najvyššom súde... a spisom odvtedy sudkyňa nedisponuje. Záverom chcem poukázať na to, že ja ako konajúca sudkyňa vo veci konám plynulo a bez prieťahov, avšak samotnému meritórnemu rozhodnutiu bránia postupy strán a v poslednej dobe najmä obštrukcie zo strany žalovaného využívajúc pritom možnosti dané im procesnou normou. Strana žalobkyne o všetkých postupoch súdu je riadne informovaná a preto musí mať vedomosť o tom, že súd prvej inštancie momentálne vo veci konať nemôže, pretože nedisponuje súdnym spisom. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie nedisponuje súdnym spisom a všetky informácie týkajúce sa spisu vyplývajú zo súdneho registra, najmä z dokumentov a zápisníc o pojednávaní.“

6. Právny zástupca sťažovateľky sa k vyjadreniu predsedu okresného súdu a zákonného sudcu vyjadril v podaní z 15. januára 2019, v ktorom okrem súhlasu s upustením od ústneho pojednávania v podstatnom uviedol:

«Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení uvádza, že o zmenu termínu pojednávania (8.4.2016) požiadala zástupkyňa žalovaného pre zdokladovanú kolíziu skôr vytýčeného pojednávania, a že nový termín pojednávania bol preto stanovený na dňa 20.5.2016. Toto konštatovanie je však neúplné. Na predmetné pojednávanie vytýčené na dňa 8.4.2016 sa žalobkyňa a jej právny zástupca dostavili, pričom do zápisnice súdu uviedli nasledovné: „nesúhlasíme s odročením pojednávania. Máme za to, že protistrana [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] prevzala predvolanie na toto pojednávanie 25. 2. 2016, teda žalovaný vedel od tohto dátumu o tom, že sa dnes pojednávanie bude konať. Zástupkyňa žalovaného alebo poverený zamestnanec žalovaného pani [REDAKOVANÉ] bola nahliadať do súdneho spisu 7.4.2016. Ohľadom doručovania právnomu zástupcovi žalovaného uvádzame, že je jednou zo základných povinností advokáta resp. advokátskej kancelárie preberať písomnosti, a preto tento dôvod by súd nemal brať do úvahy. Poukazujeme na to, že právny zástupca

žalovaného sa včera aj telefonicky kontaktoval so súdom, a teda z nášho pohľadu mal vedomosť o tomto pojednávaní. Ďalší dôvod ktorý uviedol právny zástupca žalovaného na dnešnom pojednávaní na odročenie pojednávania, ktorý uviedol právny zástupca žalovaného vo svojom písomnom podaní doručenom vo fotokópii krátkou cestou na dnešnom pojednávaní do spisu tiež neobstojí, lebo ak vedeli v októbri minulého roka o kolidujúcom pojednávaní mohli to súdu dať na vedomie minimálne vo svojom písomnom podaní datovanom dňa 1. 3. 2016. Máme za to, že sa tohto pojednávania mohol zúčastniť minimálne poverený zamestnanec...

Ďalším dôvodom pre ktorý by nemalo byť pojednávanie odročené je ten, že sa na pojednávanie dostavil svedok [REDAKOVANÉ]. Zároveň trvám na výsluchu nami navrhovaných svedkov, ktorí boli zároveň na pojednávanie pred volaním s tým, že je tu prítomný svedok [REDAKOVANÉ] a podľa mojich informácií sa na ďalšie pojednávanie bude môcť dostaviť pani [REDAKOVANÉ] navrhovaná svedkyňa.

Z uvedeného je zrejmé, že predmetný návrh žalovaného na odročenie pojednávania nespĺňal (okrem iného) zásadnú podmienku stanovenú ust. § 119 ods. 2 OSP, podľa ktorej sa má o dôvode na odročenie pojednávania (v tomto prípade o kolízii s iným skôr vytýčeným pojednávaním) informovať súd bezodkladne. Súd napriek tomu, že žalovaná strana si vykonštruovala dôvody na odročenie pojednávania, odročil predmetné pojednávanie na nový termín 20.5.2016. To, že protistrana si vykonštruovala dôvody na odročenie pojednávania 8.4.2016 vysvetľujeme nasledovne. Nie je pravdou žeby sa žalovaná strana o pojednávaní dozvedela až 7.4.2016 – a to pri nahliadaní spisu poverenou zamestnankyňou žalovaného, ako to právna zástupkyňa žalovaného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uviedla vo svojej žiadosti o odročenie pojednávania datovanej 7.4.2016 (viď v prílohe predmetnú žiadosť). Žalovanému sa predvolanie na pojednávanie doručilo už dňa 25.2.2016 (viď doručenkú v prílohe). Právnomu zástupcovi žalovaného - [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ktorá predmetnú zásielku s predvolaním na pojednávanie neprevzala v odbernej lehote), sa termín pojednávania doručil fikciou (na základe ust. § 48 ods. 2 OSP) po vrátení zásielky na súd dňa 21.3.2016 (viď v prílohe kópiu obálky predmetnej súdnej zásielky, z ktorej vyplýva, že zásielka sa vrátila späť na súd dňa 18.3.2016). Ergo, právna zástupkyňa žalovaného si vymyslela to, žeby jej predvolanie na pojednávanie nebolo súdom riadne doručené, resp. že šlo o chybu pošty. Taktiež ďalší

dôvod pracovnej neschopnosti [REDACTED] nijako nezdokladovala. A ako to vyplýva z nášho zaprotokolovaného vyjadrenia z pojednávania 8.4.2016 (vid' hore), tak samotnú kolíziu s iným pojednávaním na Okresnom súde Bratislava I. oznámila [REDACTED] neskoro, keďže o kolidujúcom pojednávaní vedela už od októbra 2015. Súd teda odročil pojednávanie dňa 8.4.2016 za procesnej situácie, kedy neexistoval zákonný dôvod na odročenie pojednávania, a zároveň, kedy sa na pojednávanie dostavil aj predvolaný svedok [REDACTED], ktorý mohol byť vypočutý. Stojí za zmienku, že na predmetnom pojednávaní mali byť vypočutí aj ďalšie svedkyne: [REDACTED] (vid' doručenky TP 8.4.2016 pre týchto svedkov v prílohe). A navyše treba dodať, že šlo už o opakované odročovanie pojednávania na návrh [REDACTED] (pre kolíziu s iným pojednávaním), kedy predošlé odročené pojednávanie sa malo konať dňa 9.3.2016 (tam taktiež mali byť vypočúvaní svedkovia [REDACTED] vid' doručenky predvolaní na pojednávanie v prílohe)...

Ďalej chceme dodať, že pojednávanie, ktoré bolo vytýčené na 20.5.2016 bolo odročené tiež na žiadosť nového právneho zástupcu žalovaného ([REDACTED] [REDACTED]), a to z dôvodu nedostatku času na prípravu na pojednávanie. Za zmienku stojí, že na toto pojednávanie boli opätovne predvolávaní svedkovia [REDACTED] [REDACTED] (vid' doručenky predvolaní na pojednávanie v prílohe), ktorých výsluch sa pre opätovné odročenie pojednávania nekonal. Ergo, z dôvodu odročovania pojednávania v marci (9.3.), apríli (8.4.) a máji (20.5.) 2016 - na návrhy právnych zástupcov žalovaného, nedošlo doteraz k vypočutiu týchto svedkov...

K ostatným argumentom sťažovateľky uvedeným v jej ústavnej sťažnosti uvádzame ešte nasledovné. Pripomíname, že súd prvej inštancie bezdôvodne rozhodol uznesením č.k. 1Cpr3/2014-643 o prerušení konania, čím podľa nášho názoru spôsobil zbytočné priesťahy v predmetnom pracovno-právnom spore (sp. zn. 1CPr /3/2014). Nesprávnosť toho rozhodnutia sa potvrdila uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2CoPr 5/2018 zo dňa 24.7.2018, ktorým odvolací súd zmenil predmetné uznesenie súdu prvej inštancie a návrh žalovanej spoločnosti na prerušenie konania zamietol. Sťažovateľka opakovane tvrdí (aj vzhľadom na horeuvedené argumenty), že bolo porušené jej základné právo..., nakoľko predmetný pracovnoprávny spor sa neprejednáva bez zbytočných priesťahov, a ani procesný postup súdu nie je efektívny (vid' doterajšiu dĺžku tohto pracovno-právneho sporu,

bezdôvodné rozhodnutie o prerušení konania, to kedy sa konalo ostatné „meritórne pojednávanie“ v tejto veci - 9.12.2015, ako aj časové odstupy medzi jednotlivými procesnými krokmi súdu - za ostatných tri a pol roka- kedy sa riešia obštrukčné podania žalovaného). Trovy právneho zastúpenia vyčíslujeme aktuálne podľa vyhl. 655/2004 Z.z. v rozsahu troch úkonov právnej služby – príprava a prevzatie zastupovania, podanie sťažnosti na Ústavný súd SR, a toto vyjadrenie: tarifa 2018: 2 x 153,50 Eur + 2 x režijný paušál 9,21 Eur + tarifa 2020: 1x 177,- € + 1x režijný paušál 10,62 Eur + 20% DPH = 615,65 € (vrátane DPH).»

7. Ústavný súd na základe obsahu sťažnosti, k nej pripojených písomností, vyjadrenia okresného súdu a stanoviska sťažovateľky zistil, že tieto procesné úkony možno verifikovať a akceptovať aj bez súdneho spisu, pretože ich zhodne a podrobne uvádzajú sťažovateľka a súd prvej inštancie.

8. Vzhľadom na oznámenia predsedu okresného súdu a právneho zástupcu sťažovateľky, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu, zákonné a judikatúrne východiská a vyhodnotenie postupu okresného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

12. Sťažovateľka sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a zákonného sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana

ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca bol podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplývala z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý nahradil Občiansky súdny poriadok, kde je povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý aj do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku.

16. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

17. Ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je pracovnoprávny spor. Je to teda vec, ktorej povaha si vyžaduje zvýšenú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (*mutatis mutandis* I. ÚS 19/00, I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/0, I. ÚS 266/2018).

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

19. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že pracovnoprávne spory tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd nepovažuje prerokúvanú vec za právne a skutkovo zložitú a ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na prípadnú zložitosť pracovnoprávnej veci, ktorá by mohla ovplyvniť doterajšiu dĺžku tohto konania.

20. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v tomto prípade nezistil, že by sťažovateľka nebola v konaní aktívna, podala tiež predsedovi okresného súdu sťažnosť na zbytočné priet'ahy, a teda konštatuje, že sťažovateľka svojím správaním neprispela k predĺženiu napadnutého konania.

21. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že tomu tak je. Ústavný súd uvádza, že k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní došlo neefektívnym postupom okresného súdu. Napadnuté konanie sa totiž vyznačovalo výraznou nehospodárnosťou, pretože okresný súd nariadil

za dva roky na začiatku konania až 12 termínov pojednávanií a relevantné pojednávania sa uskutočnili iba 11. marca 2015, na ktorom bola prvýkrát vypočutá sťažovateľka, a 2. októbra 2015, na ktorom pokračoval výsluch sťažovateľky a 9. decembra 2015 bola vypočutá ešte jedna svedkyňa. Na priebeh konania mali vplyv najmä obštrukcie zo strany žalovaného, v dôsledku ktorých boli zrušené viaceré termíny pojednávanií, takisto k predĺženiu konania prispelo aj podanie námietky zaujatosti proti zákonnej sudkyňi a návrhy na prerušenie konania, v dôsledku čoho sa spisy nachádzali na odvolacom a dovolacom súde, kde sa tiež doteraz nerozhodlo o dovolaní žalovaného proti uzneseniu krajského súdu, ktorým zmenil rozhodnutie okresného súdu o prerušení konania, hoci predtým už raz okresný súd neuznal tieto dôvody na prerušenie konania dané protistranou (jún 2016). V tejto súvislosti sa preto stotožnil ústavný súd aj s vyjadrením právneho zástupcu sťažovateľky o neefektívnom konaní okresného súdu.

22. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. IV. ÚS 164/03, IV. ÚS 121/04, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 380/08, I. ÚS 158/2010).

23. Ústavný súd konštatuje teda neefektívne správanie okresného súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou napadnutého konania (takmer 6 rokov) malo za následok zistenie zbytočných priet'ahov. Okresný súd totiž nezvolil taký procesný postup v súdnom konaní smerujúci k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádzala. Negatívny dopad postupu okresného súdu v takej citlivej veci pre sťažovateľku je podľa názoru ústavného súdu zvýraznený aj povahou predmetu a významom napadnutého konania pre sťažovateľku. Je zrejmé, že len rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného súdu a pôsobí aj preventívno-výchovne či stabilizujúco a dôveryhodne

na ostatných občanov. Nemožno akceptovať, že okresný súd dosiaľ v tejto veci nevydal žiadne meritórne rozhodnutie.

IV.

Záver

K bodu 1 výrokovvej časti nálezu

24. Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku napadnutého konania, predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľku, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k neefektívnej činnosti, a tým aj k zbytočným priet'ahom. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

K bodu 2 výrokovvej časti nálezu

25. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

26. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby napadnutom v konaní konal bez zbytočných priet'ahov.

K bodu 3 výrokovvej časti nálezu

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

28. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

29. Podľa § 135 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v lehote do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplattenia.

30. Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a túto svoju požiadavku odôvodnila samotným porušením svojich práv v kontexte takmer 6 (šiestich) rokov neefektívneho konania, na ktoré v ústavnej sťažnosti poukázala na strane 5, ako aj vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu (bod 6).

31. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal aj na celkovú dobu napadnutého konania, jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých prierahoch. Zároveň vzal ústavný súd do úvahy správanie sťažovateľky, povahu veci a význam konania pre sťažovateľku, ako aj skutočnosť, že predmetné konanie nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené. Podľa názoru ústavného súdu konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci zodpovedá priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €.

32. Ústavný súd preto nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

V.

Trovy konania

33. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľke vznikli v konaní pred ústavným súdom.

34. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

35. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľke ústavný súd vychádzal z ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom v požadovanej sume (pozri záver bodu 6), ako ich vyčíslil právny zástupca sťažovateľky, pretože bola ním vypočítaná v súlade s touto vyhláškou. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

36. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok;

V Košiciach 28. januára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu